

5. Apr. 1842

FACTS

Date:

5. Apr. 1842

Page number:

Dagbog A, side 10-11

TRANSCRIPTION

Den 5 April 1842.

Igaar var det Skovgaards¹ Fødselsdag. Han blev 25 Aar, jeg er kun 23½. Uagtet det fortrolige Forhold imellem os har vi dog aldrig berørt vore Hjertesager i vore Samtaler. Jeg aner ikke om han alt har kjendt en saadan Uro, som den jeg nu gaaer i. Det stille Vand har den dybe Grund. Han er et stille Vand, der flyder roligt hen, useet af Mange, men klart og med de deiligste Blomster, dybt og dunkelt som Skovbækken, og som man kan tænke sig Alfer leve under de sorte Ellebuske, der hænger ud over den, saaledes er der ogsaa et yndigt Liv i ham. – senere samme Dag.

Hvordan staaer jeg som Maler? forknyt og svag, drømmende om Selvstændighed, Kraft, Natur og Simpelhed. Jeg erkjender, hvad der maa gjøres, og gjør Intet, jeg kjender mine egne svage Sider, men har ikke Kraft til at hjælpe derpaa. Alt dette vilde nedslaae mig dersom ikke jeg havde Trøstegrunde derimod. Jeg er ikke forfængelig blind for mine egne Malerier; jeg erkjender Manglerne, og saalænge jeg nogenlunde stræber at undgaae dem, saalænge tør jeg tro, at jeg gaaer fremad. Er man først tilfredsstillet, saa staaer man saamænd ogsaa stille. Jeg troer mig ikke høit begavet; men jeg troer heller ikke, at Mænd som Thomsen² og Høyen³ vilde opmuntre mig til at arbeide videre, dersom de troede, at jeg kunde kun høste Skam og ved Maleriet friste det kummerligste Liv: en ussel Kunstners! Derfor vil jeg gaae trøstigt fremad paa den Vei jeg har begyndt, og aldrig glemme: at Mennesket er vigtigere end Maleren – min Sjæls Frelse vigtigere end hele Verdens Roes. – – Jeg glæder mig over at have begyndt at nedskrive disse Ting, jeg ønsker kun at jeg stadig maatte fortsætte dem; hvor meget havde jeg ikke Lyst at gjemme til jeg bliver ældre, og da nyde det om igjen i Erindringen; men i denne Tid kan jeg ikke med Alvor [overstreget: tænke over] nedskrive hvad jeg møder og mindes, jeg har kun Tanke for Eet! Hvor besynderligt, om hun reiser bort uden at ane, hvad •11• der sysselsætter mig; jeg skal da ligesom ifjor gjennemgaae en slem Periode inden jeg kan samle mig igjen. Jeg vil nøie give Agt paa hende, om ingen Bemærkning skulde røbe, at hun har gjettet min Hemmelighed; dog, jeg veed Ingen mindre skikket til at observere Andre end netop jeg. Lad det gaae sin naturlige Gang; nu er jeg jo netop i en Stilling, hvor jeg kan udvikle mine Kræfter: skulde den Lykke forundes mig, at jeg naaer mit Ønske, mit inderligste Ønske, da skal det sikkert anspore mig til fordoplet Flid, hvert Strøg med Penselen er da for hendes Skyld – naaer jeg det ikke, da er det jo Pligt at bære Modgang som en Mand; Sjælskræfterne voxe ofte i Modgang. Jeg kan ikke tænke mig at en Ting, jeg saa rolig har overtænkt skulde bevirke Vanvid og vild Fortvivlelse, nei, saadant er ikke mit Gemyt troer jeg, og dog, det vil blive tungt at glemme hende, skye hende, jeg har haft saa inderlig kjær; men Tiden vil vise mig, hvad Kraft jeg har til at bære Sorg, Tiden! den løber hurtigt, og

dog er et glædestomt Liv langt; men det skal endes, Jorden skal hvile tungt paa dette Bryst og Hjertet skal faae Fred, – i denne Tanke er der dog Hvile. – Julius!⁴ Du gik tidligt til et bedre Hjem, inden Synd og Sorg havde berørt Dig, ja, lykkelig er Du visselig. Vi, som bleve tilbage have endnu mangen Strid at gennemgaae, hvori vi let kunne ligge under, thi Kraften til at modstaae det Onde er ringe, Ingen bryste sig af sine gode Gjerninger.

¹ Malerkammeraten P.C. Skovgaard (1817-1875).

² Arkæologen Christian Jürgensen Thomsen (1788-1865).

³ Kunsthistorikeren N.L. Høyen (1798-1870).

⁴ Den teologistuderende Julius Th. Hedermann (1821-1841) var – som Lundbye allerede omtalte i sit første dagbogsnotat, 24. marts 1842 – død efter et fald fra en hest.

den 5 April 1842.

Igen var det Kongens Tidsrejsdag. Han blev 25 Aar, og var
kun 2 1/2. Mågt det fortrolige Forhold, mellem os her er dog
aldrig blevet mere afslappet i mine Samtaler. Jeg aner ikke
om han allé har kendt en saadan Mær, som den jeg nu gaar i.
Det lille Vand har den samme Grund. Han er et stille Vand,
der flyder roligt hen, med af Mængde, men klart og med de
bedste Planter, dybt og dunkelt som Skrubben, og som
man kan tænke sig Alfer leve under de sorte Algefletter, der
hænger ud over den, saaledes er der ogsaa et dybt Liv i ham
sæson som sæson.

Howdan staaer jeg som Maler? forklædt og ung, drømmende
om Pløstend, Hæd, Kraft, Næst og Simplicitet. Jeg erkjender,
hvad der maa gjøres, og give Tægt, jeg kjender min egen svage
Side, men har ikke Kraft til at bryde den. Alé dette vilde,
nedslaa mig dersom ikke jeg havde Trøst og gode Venner. Jeg
er ikke forfængelig blind for min egen Maleri, jeg erkjender
Mangelen, og saalænge jeg mægtende støder at indgaar
den, saalænge vil jeg tro, at jeg gaar fremad. Er man først til
færdigstillet, saa staaer man saamænd ogsaa stille. Jeg tror
mig ikke lidt for god, men jeg tror heller ikke, at Mænd som
Thomsen og Hoyer vilde opmuntre mig til at arbejde
videre, dersom de troede, at jeg kunde. Kun de høste Skov
og ved Maleriet friste det kunnemestegste Arbejde: en visse Kunst
mænd. Derfor vil jeg gaar bedst fremad, naar den Vej jeg
har begyndt, og aldrig glemme, at Mennesket er uigjennem-
gængeligt. Min Fæls Tæls er i sig selv end hele Verdens
Roes. — Jeg glæder mig over at have begyndt at ned-
skrive disse Ting, og ønsker kun at jeg stadig maatte fort-
sætte dem; hvorimod havde jeg ikke lyst at glemme til jeg
blever ældre, og da maa det om igjen i Erindringen; men
i denne Tid kan jeg ikke med Alé Mængde af Arbejde
hvad jeg mader og mindes, jeg har kun Tanke for det!
Hvor besynderligt, om kun seer bort uden at ane, hvad

der siges sætter mig, og skal da ligesom ikke gjenneemgaa en
en stemme berønde inden jeg kan sænke mig igen. Jeg vil nei-
gine blyt paa herde, om ingen Bemærkning skulde søge, at
hvis har givet mig en Meningsfuldhed; dog, jeg ved ingen min-
der skæbnet til at observere Alene end mig selv. Lad det gaa
sin naturlige Gang; men er jeg jo selv i en stilling, hvor jeg
kan indvirkende mine kræfter: skulde den lykke forvinder mig,
at jeg maae mit Ønske, mit inderligste Ønske, da skal
det sikkert angaae mig til forløbet Tid, hvor jeg med
Berønde, er da for hende Skjæde — maae jeg det ikke, da er
det jo Blyt at bære Medgang som en Mand. Selskabet
søge ofte i Medgang. Jeg kan ikke tænke mig at en Ting, jeg
saa rigtig har været skulde berønde Navn og i det for-
tællede, nei, sandt er ikke mit Gemyt hvor jeg, og dog,
det vil blive tungt at glæmme herde, skive herde, jeg har hørt
saa underlig høje, men Tiden vil vise mig, hvad Kraft jeg har
til at bære tung. Tiden den løber hurtigt, og dog er et glædet
der langt, inden det skal endes, inden skal vilde tungt paa det
de Blyt og Hjerter skal paa Ford, — i denne Tanke er der dog
Hvile. — Gid det tidligt til et heere Hjerter, inden Tid
og lang herde heret Dig, ja, lettelig er du visselig. Vi som
bleve tilbage have endnu mangen Skid at gjenneemgaa,
hvor vi til kunne ligge inden, den Kraften til at indstaa
ad Under en vinge, Ingen brøste sig af sine gode Gjernin-
ger.

6 April.

Jeg har gaaet paa sidde. Toet inden mit Vindue. Lille Fugl!
Du har den lille Lure Rode, hvor den Mager ligger paa den smaa
Og — smaa kommer Foræret, der pigger Lurene ud og Du skal
glad fluge ud at hente Næring til dem. Lille Fugl! Du er
lykkeligvis end jeg.

Om Aftenen.

Jeg talte for mig selv om den danske Natur, der fremstillede den
Sjælsfulde: Sjælland, det er en god og Fugl — Fugl ligner en Fugl
begravet af Pøbelen, men spores der for meget Menne-
skehaanden og selvs Lendet har ikke den mange Character. Sjælland

